

ELECTRICAL POWER SYSTEM RESTRUCTURING AND NEW EU ENERGY POLICY

BOSANSKOHERCEGOVAČKI KOMITET

DISTRIBUIRANA PROIZVODNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE U BOSNI I HERCEGOVINI

mr. Vinko Bošnjak, dipl.el.ing
JP Elektroprivreda BiH
Elektrodistribucija Zenica

ELECTRICAL POWER SYSTEM RESTRUCTURING AND NEW EU ENERGY POLICY

BOSANSKOHERCEGOVAČKI KOMITET

Hidroenergetski potencijal u malim hidroelektranama u BiH

- *gradnja mHE započela krajem XIX stoljeća;*
- *ukupni procijenjeni tehnički hidropotencijal u BiH cca 23.395 GWh/god;*
- *ukupni procijenjeni tehnički potencijal mHE u BiH cca 2.599 GWh/god;*
- *instalirana snaga u mHE cca 700 MW;*
- *cca 800 mHE do 5 MW;*

ELECTRICAL POWER SYSTEM RESTRUCTURING AND NEW EU ENERGY POLICY

BOSANSKOHERCEGOVAČKI KOMITET

Trend izgradnje mHE u BiH

- *na području ED Zenica-SB Kanton u funkciji
ukupno 12 mHE ukupne snage 12,6 MW;*
 - *na području ED Zenica*
 - *116 mHE u fazi izgradnje i pripreme
ukupne instalirane snaga cca 83 MW;*
- Od toga*
- *47 u Zeničko-Dobojskom kantonu*
 - *69 u Srednjobosanskom kantonu*

ELECTRICAL POWER SYSTEM RESTRUCTURING AND NEW EU ENERGY POLICY

BOSANSKOHERCEGOVAČKI KOMITET

Raspisane koncesije za neke kantone

- *Hercegovačko-neretvanski - 57 MW iz 52 mHE;*
- *Bosansko-podrinjski - 12,68 MW iz 14 mHE;*
- *Unsko-sanski - 28,14 MW iz 24 mHE;*

ukupno 202 mHE

ukupne snage cca 177 MW

svakodnevna izmjena podataka

ELECTRICAL POWER SYSTEM RESTRUCTURING AND NEW EU ENERGY POLICY

BOSANSKOHERCEGOVAČKI KOMITET

Trenutna praksa kod priključenja mHE

- *uslove za priključenje određuje operator distribucije-elektrodistributivno preduzeće;*
- *minimiziranje negativnih uticaja mHE na mrežu;*
- *stvaranje povoljnijih uslove za rad mHE;*
- *mogućnost izgradnje direktnih vodova do primarnih objekata;*
- *finansiranje priključenja u skladu sa Zakonom o prostornom uređenju i Zakonima o građenju;*

ELECTRICAL POWER SYSTEM RESTRUCTURING AND NEW EU ENERGY POLICY

BOSANSKOHERCEGOVAČKI KOMITET

Regulativa o otkupu električne energije iz obnovljivih izvora

- *do 2002. bez jedinstvene regulative o otkupu električne energije iz obnovljivih izvora;*
- *pravilnici o preuzimanju proizvedene električne energije iz mHE na nivou elektroprivrednih kompanija;*
- *nejasna i nesigurna regulativa za investitore;*

ELECTRICAL POWER SYSTEM RESTRUCTURING AND NEW EU ENERGY POLICY

BOSANSKOHERCEGOVAČKI KOMITET

Odluka o metodologiji utvrđivanja nivoa otkupnih cijena električne energije iz obnovljivih izvora instalisanе snage do 5MW

- *obaveza preuzimanja cjelokupno proizvedene električne energije iz obnovljivih izvora;*
- *definisana metodologija utvrđivanja otkupnih cijena iz obnovljivih izvora;*
- *transparentna metodologija za utvrđivanje cijena iz različitih obnovljivih izvora;*
- *stimulativan nivo otkupnih cijena;*

ELECTRICAL POWER SYSTEM RESTRUCTURING AND NEW EU ENERGY POLICY

BOSANSKOHERCEGOVAČKI KOMITET

Neka pitanja koja proističu iz primjene Odluke

- *priključenje grupe elektrana snage preko 5MW*
- *tretman grupe elektrana;*
- *metodologije otkupa električne energije u slučaju grupe elektrana;*
- *tretman povećanih troškova proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora;*

ELECTRICAL POWER SYSTEM RESTRUCTURING AND NEW EU ENERGY POLICY

BOSANSKOHERCEGOVAČKI KOMITET

Prijedlog za definisanje tehničkih uvjeta za priključenja mHE

- *elaborati priključenja;*
 - tokovi snaga,*
 - Izračuni struja kratkih spojeva,*
 - mogućnost prihvata proizvedene električne energije*
 - analize dinamičke stabilnosti sistema, itd.*
- *gradnja vodova 110kV i trafostanica 110/x kV;*
- *nadležnost za gradnju i planiranje elektroprenosne mreže-Elektroprenos BiH i NOS BiH*
- *problem finansiranja priključenja – dinamika priključenja mHE*

ELECTRICAL POWER SYSTEM RESTRUCTURING AND NEW EU ENERGY POLICY

BOSANSKOHERCEGOVAČKI KOMITET

Upravljanje grupom mHE

- *uspostava sistema daljinskog nadzora i upravljanja za grupu mHE;*
- *telekomunikacije i informatika;*
- *maksimiziranje proizvodnje*
- *minimiziranje troškova*

ELECTRICAL POWER SYSTEM RESTRUCTURING AND NEW EU ENERGY POLICY

BOSANSKOHERCEGOVAČKI KOMITET

ZAKLJUČCI

Početna iskustva u gradnji i funkcionisanju mHE u Bosni i Hercegovini nameću mnoga otvorena pitanja kao i potrebu uključivanja svih učesnika na tržištu, regulatora i nosioca energetske politike kroz sljedeće aspekte:

- regulacija elektroenergetskog sektora*
- uticaj distribuiranih izvora električne energije na planiranje distributivnih i prenosnih mreža;*
- integracija distribuiranih izvora električne energije u sistemu upravljanja distributivnom i prenosnom mrežom;*
- distribuirani izvori električne energije i njihov uticaj na kvalitet isporučene električne energije kupcima.*

ELECTRICAL POWER SYSTEM RESTRUCTURING AND NEW EU ENERGY POLICY

BOSANSKOHERCEGOVAČKI KOMITET

HVALA NA PAŽNJI !